

E DREJTA FINANCIARE

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Shkencave të Jetës dhe Mjedisit
Titulli i lëndës:	E drejta financiare
Programi:	Menaxhim në Agrobiznes
Niveli:	Master (MSc)
Statusi lëndës:	Zgjedhore (Z)
Viti i studimeve:	Viti 1 / Semestri 2
Numri i orëve në javë:	2 + 1
Vlera në kredi – ECTS:	5 ECTS
Koha / lokacioni:	Do të shpallet
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. Ass. Dr. Adelina Rakaj
Të dhënat kontaktuese:	adelina.rakaj@uni-prizren.com; +383 44 653 751
Përshkrimi i lëndës:	Kjo lëndë u ofron studentëve njohuri të përgjithshme rreth kuptimit të veprimtarive financiare të shtetit dhe personave të tjerë juridik të së drejtës publike – kolektiviteteve juridiko-publike të cilave me Kushtetutë, ligj dhe akte të tjera nënligjore u është besuar të kryejnë veprimtari financiare. E drejta financiare studion tërësinë e normave juridike me anë të të cilave rregullohet problemi i mbledhjes, ndarjes dhe shpenzimit të mjeteve publike nga ana e shtetit. Lënda i kushton rëndësi mekanizmit të mbledhjes, ndarjes dhe shpenzimit të mjeteve financiare si dhe harmonizimit dhe planifikimit të të hyrave dhe shpenzimeve në kuadër të ekonomisë financiare e cila fillon mbi bazën e institucioneve të financave publike. Një analizë më në detaje do t'i kushtohet edhe legjislacionit pozitiv financiar, burimeve të së drejtës financiare, objektit dhe subjekteve të së drejtës financiare, krijimit të marrëdhënieve juridiko-financiare, të hyrave publike, shpenzimeve publike, të hyrave fiskale (tatimeve, taksave, kontributeve), të hyrave jo fiskale (huatë publike), si dhe buxhetit. Lënda do të ofrojë njohuri më të thelluara rreth bazës juridike në krijimin dhe menaxhimin e financave publike.
Qëllimi i lëndës:	Qëllimi i kësaj lënde konsiston në dhënien e mundësisë që studentët të kuptojnë sa më mirë fushën e të drejtës financiare. Lënda, E Drejta Financiare, ofron njohuri të përgjithshme teorike dhe praktike mbi veprimtarinë financiare të shtetit dhe të institucioneve të tjera juridiko-publike, të cilave u është besuar detyra e plotësimit të nevojave të caktuara shoqërore. E Drejta Financiare jep përgjigje për tri çështje madhore si: <i>sa dhe prej kujt</i> duhet të mbidhen mjetet financiare për financimin e shpenzimeve shtetërore; <i>si</i> duhet bërë shpërndarjen e mjeteve financiare në disa subjekte dhe për disa qëllime; si dhe <i>si të shpenzohen</i> këto mjete ashtu që të realizohen në mënyrë sa më optimale detyrat nga kompetencat e shtetit.
Rezultatet e të nxënit:	Pas përfundimit të kësaj lënde studentët do të kenë përfituar: ▪ Aftësi teorike dhe praktike për veprimtarinë financiare të shtetit dhe institucioneve të tjera juridiko-publike; ▪ Njohuri se si shteti dhe institucionet e tjera juridiko-publike i sigurojnë mjetet, si, sa dhe prej kujt i mbledhin ato mjete dhe cilat instrumente financiare i përdorin;

	- Aftësim se si bëhet ndarja e të hyrave publike midis organeve qendrore dhe lokale dhe si shpenzohen këto mjete që të realizohen sa më mirë detyrat e shtetit dhe institucioneve juridiko-publike; - Njohuri të instrumenteve financiare sikurse janë: tatimet, taksat, kontributet, huat publike dhe buxhetin, rolin dhe rëndësinë e tyre; - Aftësi që të përpilojnë opinione ligjore rreth çështjeve financiare; - Zhvillimin e ideve mbi mënyrat e financimit të shpenzimeve publike.		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	13	26
Ushtrime teorike/laboratorike	1	13	13
Punë praktike	1	3	3
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	15	15
Ushtrime në terren	/	/	/
Kollokfiume, seminare	2	1	2
Detyratë e shtëpisë	1	13	13
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgatitja përfundimtare për provim	2	8	16
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuis, provim final)	2	2	4
Projektet, prezantimet ,etj	3	1	3
Totali			125 orë (5 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjerata interaktive, ushtrime, diskutime, konsultime, seminare, etj.		
Metodologjia e vlerësimit:	- Vlerësimi i parë: 20%; - Seminaret ose angazhime tjera: 10%; - Vijimi i rregullt: 10%; - Provimi final: 60%; - Total: 100%.		
Literatura			
Literatura primare:	Bedri Peci, Shkenca mbi financat dhe e drejta financiare, “Universiteti i Prishtinës, Hasan Prishtina, Fakulteti Juridik”, Prishtinë, 2017; Ligji nr. 08/L-193 mbi ndarjet buxhetore për buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2023; Ligji Nr. 05/L-028, për Tatimin në të Ardhurat Personale, 2015;		

	Ligji Nr. 05/L-029, për Tatimin në të Ardhurat e Korporatave, 2015; Ligji Nr. 05/L-037, për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar, 2015.
Literatura shitesë:	Vito Tanzi, Advanced Introduction to Public Finance, EE Edward Elgar Publishing, UK, 2020; Will Bateman, Public Finance and Parliamentary Constitutionalism, Cambridge University Press, 2020; Burçin Bozdoğanoglu & Adnan Gercek, Current Issues and Empirical Studies in Public Finance, Peter Lang, 2022; Emiliia Dmytrenko, Yurii Pyvovar, Danil Getmantsev, Olena Hedziuk, Nataliia Iakymchuk, et al. PUBLIC FINANCE: LEGAL ASPECTS: Collective monograph. Nadiia Pryshva. Emiliia Dmytrenko; Yurii Pyvovar; Danil Getmantsev; Olena Hedziuk; Nataliia Iakymchuk; Liubov Kasianenko; Tamara Latkovska; Nataliia Kovalko; Yevhen Marynchak; Svitlana Nischymna; Sergii Ochkurenko; Olena Orliuk; Lesia Savchenko; Vladyslava Savenkova, 2019, 9789934571824. fhal-02188891f Robert D. Lee Jr., Ronald W. Johnson, Philip G. Joyce, Public Budgeting Systems, 10th edition, 2021; Jonathan Gruber, Public Finance and Public Policy, 7th edition, 2022.

Plani i dizajnuar i mësimit:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
<i>Java e parë:</i>	Përshkrimi i programit. Hyrje.	Shpërndarja e temave të projekteve seminarike.
<i>Java e dytë:</i>	Në përgjithësi mbi financat; Shkenca mbi financat dhe disiplinat tjera financiare; Burimet e së drejtës financiare	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës parë të ligjëratave.
<i>Java e tretë:</i>	Kuptimi i përgjithshëm i nevojave publike dhe klasifikimi i tyre	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dytë të ligjëratave.
<i>Java e katërt:</i>	Shpenzimet publike, ndarja dhe struktura e shpenzimeve publike në teorinë dhe praktikën financiare	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës tretë të ligjëratave.
<i>Java e pestë:</i>	Të hyrat publike në teorinë dhe praktikën financiare; ndarja e të hyrave publike	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës katërt të ligjëratave.
<i>Java e gjashtë:</i>	Të hyrat fiskale; tatimet, përkufizimi, rëndësia dhe ndarja e tatimeve në teorinë dhe praktikën financiare; elementet e tatimit; qëllimet e tatimeve	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës pestë të ligjëratave.

<i>Java e shtatë:</i>	Efektet e tatimit dhe sistemi tatimor; evazioni fiskal; kontrabanda; harmonizimi i tatimeve dhe i sistemeve tatimore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës gjashtë të ligjëratave.
<i>Java e tetë:</i>	Tatimi i dyfishtë dhe llojet e tij; kuptimi, rëndësia dhe përkufizimi i taksave dhe i kontributeve	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës shtatë të ligjëratave.
<i>Java e nëntë:</i>	Vlerësimi i parë	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës tetë të ligjëratave.
<i>Java e dhjetë:</i>	Doganat; ndarja e doganave; terminologjia doganore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës nëntë të ligjëratave.
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Të hyrat jo fiskale; huat publike në teorinë dhe praktikën financiare; klasifikimi i huave publike; parimet e huave publike; çështjet juridiko-teknike të huave publike	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dhjetë të ligjëratave.
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Bazat e së drejtës buxhetore; kuptimi, rëndësia dhe përkufizimi i buxhetit në teorinë dhe praktikën financiare; parimet buxhetore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës njëmbëdhjetë të ligjëratave.
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Procedura buxhetore; fazat e procedurës buxhetore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dymbëdhjetë të ligjëratave.
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Sistemi buxhetor i Bashkimit Evropian	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës trembëdhjetë të ligjëratave.
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Prezantimi dhe diskutimi i projekteve semestrale të studentëve	Prezantimi dhe diskutimi i projekteve semestrale të studentëve.
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
▪ Studenti duhet të jetë i ndërgjegjshëm dhe të respektojë institucionin dhe Kodin e etikës. ▪ Studenti duhet të respektojë orarin e ligjëratave, ushtrimeve dhe të jetë i vëmendshëm. ▪ Studenti posedojë dhe paraqesë ID kartën në provime e ndërmjeme dhe provime përfundimtare, ▪ Gjatë hartimit të projekteve të kursit, studenti duhet t'i përmbahet udhëzimet e dhëna nga mësimdhënësi. ▪ Gjatë orës së provimit është i ndaluar përdorimi i celularëve.		